

Dissociatie

10.2.e

Overzicht

- klinisch beeld
- controverse
- empirisch onderzoek dissociatieve amnesie
- Special case: ritueel misbruik

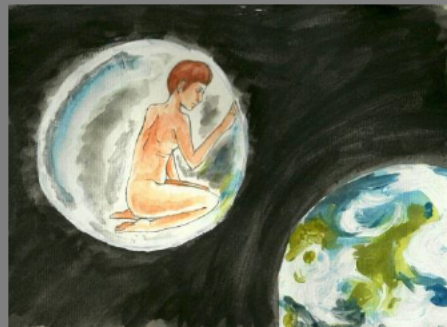
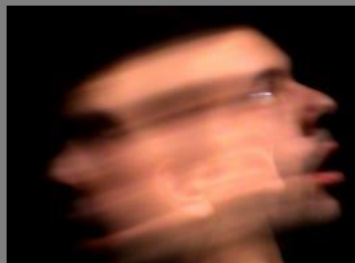
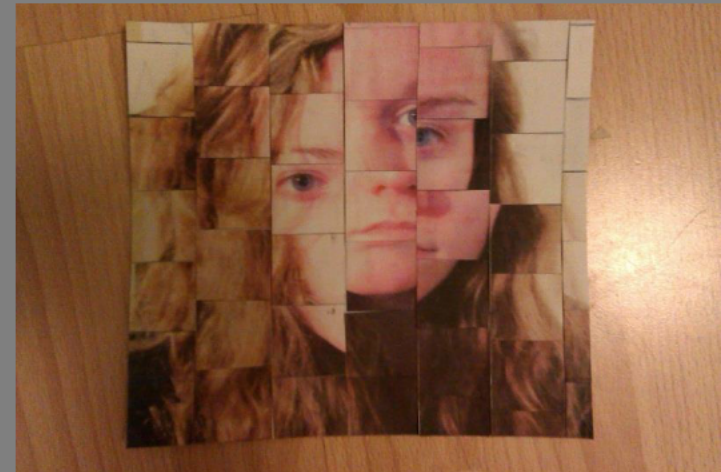
- Sommige mensen overkomt het dat ze naar iemand luisteren en zich ineens realiseren dat ze helemaal of gedeeltelijk niet gehoord hebben wat er net gezegd is.
- Sommige mensen hebben wel eens het gevoel alsof ze naast zichzelf staan of zichzelf iets zien doen. Ze zien zichzelf dan alsof ze naar iemand anders kijken.
- Sommige mensen hebben wel eens het gevoel dat andere mensen, voorwerpen en de wereld om hen heen niet echt zijn.

- Sommige mensen overkomt het wel eens dat ze zich niet meer kunnen herinneren of zij iets gedaan hebben of dat er alleen maar aan gedacht hebben (b.v. niet meer weten of je net een brief gepost hebt of alleen maar aan gedacht hebt dat te doen).
- Sommige mensen krijgen wel eens te horen dat ze hun vrienden of familieleden niet herkennen.

- Sommige mensen merken dat zij soms wanneer ze alleen zijn hardop tegen zichzelf praten.
- Sommige mensen overkomt het wel eens dat zij in de ene situatie zo totaal anders gedragen dan in een andere, dat ze bijna het gevoel krijgen dat zij twee verschillende personen zijn.

Dissociatieve symptomen

- depersonalisatie
- derealisatie
- identiteitsverwarring
- **Identiteitswijziging**
- **amnesie**

Casus: Gretchen

- www.youtube.com/watch?feature=player_detailpage&v=B0LNyXsErb8#t=104

Casus Eén met velen (Baer, 2007)

Karen is een vrouw van 29 jaar. Er zijn momenten, variërend van minuten tot maanden, waarvan ze zich niets kan herinneren. Zo gaat ze op een avond boodschappen doen maar komt ze om twee uur 's nachts 'bij' in haar auto. Ze weet niet waar ze is en hoe ze daar gekomen is. In de therapie komt naar voren dat haar man haar thuis regelmatig slaat en vernedert. Tevens blijkt ze in haar jeugd dergelijke ervaringen vaker te hebben meegemaakt. Om zichzelf te beschermen, leerde ze om niet meer te huilen en geen pijn te voelen.

Langzamerhand wordt Karen zich meer bewust van de andere delen in haar, hoewel ze niet altijd in de hand heeft wie er naar buiten komt. Ze kan voelen dat haar geest als het ware overschakelt.. 's Avonds hoort ze verschillende stemmen de gebeurtenissen van de dag doornemen, en soms zijn dat dingen die ze zich zelf niet kan herinneren. Zelfs alledaagse klusjes zoals eten maken en schoonmaken komen haar vreemd voor omdat andere delen dat doen. Ze weet dat ze zulke dingen al duizenden keren gedaan moet hebben, maar het voelt alsof ze er nooit echt bij is geweest. Als anderen naar buiten komen, kan ze niet echt meedoen, maar soms wel meekijken. Het is net als naar de film gaan: ze mag niet praten en kan alleen maar vanaf de achterste rij toekijken (Baer, 2007).

1. Claire - sweet seven-year-old girl
2. Karl - 10-year-old boy who absorbed pain
3. Elise - eight-year-old girl who took over at school
4. Julie - lame 13-year-old girl
5. Karen 1 - 30-year-old version of Ms Overhill
6. Karen 2 - 21-year-old mother to Ms Overhill's children

KARL, SANDY, ELISE... THE MANY SIDES OF KAREN

7. Karen 3 - suicidal 30-year-old version of Ms Overhill
8. Julianne - 15-year-old girl who kept journal
9. Sandy - depressed 18-year-old girl

10. Katherine - 34-year-old mother figure
11. Ann - religious 16-year-old girl
12. Miles - angry eight-year-old boy
13. Theo - six-year-old girl
14. Holden - 34-year-old father figure
15. Karen Boo - abused two-year-old girl
16. Jenson - the artist, an 11-year-old black boy
17. Sidney - five-year-old thief

Eén met velen (Baer, 2007)

Beroemde casus: Sybil

THE #1 BESTSELLER – OVER 6 MILLION COPIES IN PRINT!

The Classic True Story of a Woman
Possessed by Sixteen Personalities

Sybil

Flora Rheta Schreiber

"Illuminating...fascinating!" —*Chicago Tribune*

Sybil Exposed

The Extraordinary Story Behind the
Famous Multiple Personality Case

DEBBIE NATHAN

Twee opvattingen over de etiologie van DIS

- Posttraumatisch model (PTM):
- Sociocognitief Model (SCM)

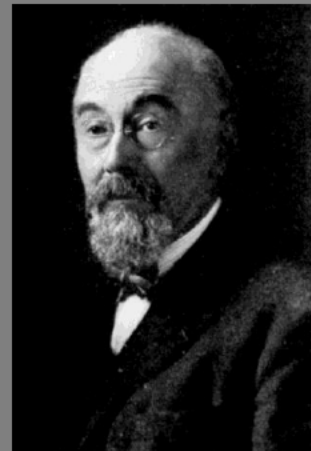

- Dissociatieve amnesie (DSM-IV TR, 2004) Onvermogen zich *belangrijke persoonlijke gegevens* te herinneren dat te uitgebreid is om verklaard te kunnen worden door gewone vergeetachtigheid.
- Dissociatieve amnesie (DSM-5, 2013)
 - Terugkerende gaten in de herinnering van *alledaagse gebeurtenissen, belangrijke persoonlijke informatie, en/of traumatische gebeurtenissen* die inconsistent zijn met gewone vergeetachtigheid.

Delict-gerelateerde amnesie

- Geveinsde amnesie
- Amnesie tgv onvolledige encoding
(o.a. hersenbeschadiging, dementie, alcohol/drugs, slaapwandelen)
- Amnesie ten tijde van retrieval:
dissociatieve amnesie

PIERRE JANET

kwaliteit van
slaap

PTSS

ongewone
slaapervaringen

DIS

Sleep Normalization and Decrease in Dissociative Experiences: Evaluation in an Inpatient Sample

Dalena van der Kloet and Timo Giesbrecht
Maastricht University

Steven Jay Lynn
State University of New York, Binghamton

Harald Merckelbach and André de Zutter
Maastricht University

We conducted a longitudinal study to investigate the relation between sleep experiences and dissociative symptoms in a mixed inpatient sample at a private clinic evaluated on arrival and at discharge 6 to 8 weeks later. Using hierarchical regression analyses and structural equation modeling, we found a link between sleep experiences and dissociative symptoms and determined that specifically decreases in narcoleptic experiences rather than insomnia accompany a reduction in dissociative symptoms. Although sleep improvements were associated with a general reduction in psychopathology, this reduction could not fully account for the substantial and specific effect that we found for dissociation. Our findings are consistent with Watson's (2001) hypothesis that disruptions in the sleep-wake cycle lead to intrusions of sleep phenomena into waking consciousness, resulting in dissociative experiences. Accordingly, sleep hygiene may contribute to the treatment or prevention of dissociative symptoms.

Keywords: dissociative experiences, unusual sleep experiences, sleep hygiene

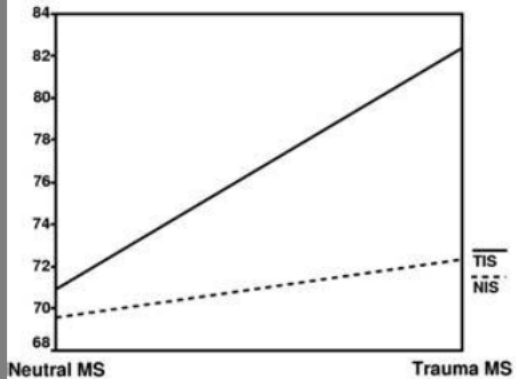
Sleep normalization and decrease in dissociative experiences

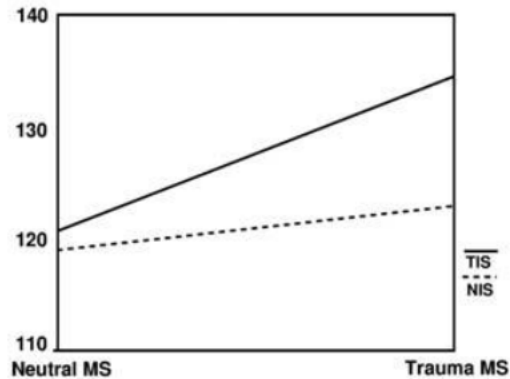
Psychobiologisch onderzoek

Reinders, et al. (2003, 2006)

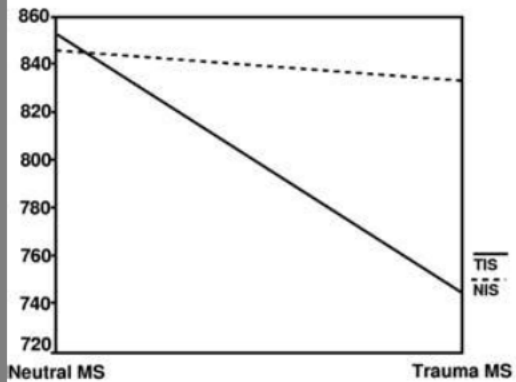
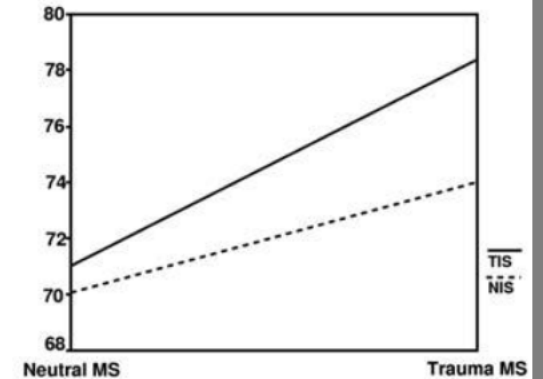
Heart rate frequency

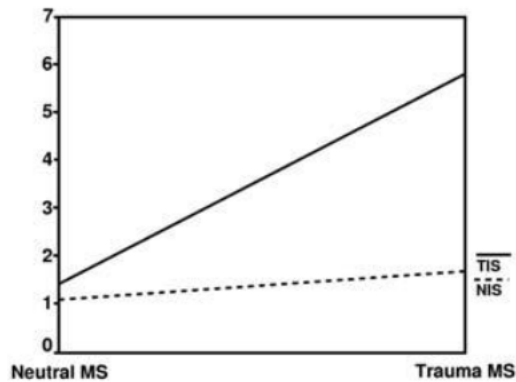
Systolic blood pressure

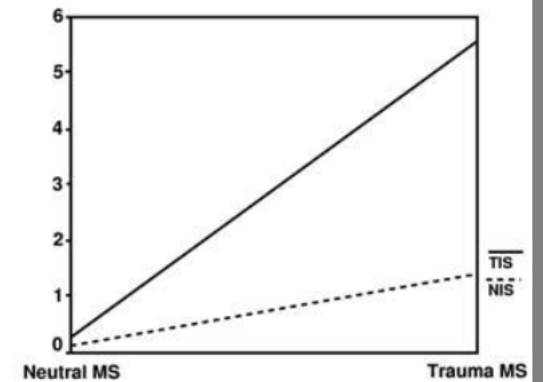
Diastolic blood pressure (n.s.)

Heart rate variability

Sensori-motor rating

Emotional rating

Psychophysiological Responding During Script-Driven Imagery in People Reporting Abduction by Space Aliens

Richard J. McNally,¹ Natasha B. Lasko,^{2,3,4} Susan A. Clancy,¹ Michael L. Macklin,² Roger K. Pitman,^{3,4} and Scott P. Orr^{2,3,4}

¹Harvard University; ²Veterans Affairs Medical Center, Manchester, New Hampshire; ³Massachusetts General Hospital; and ⁴Harvard Medical School

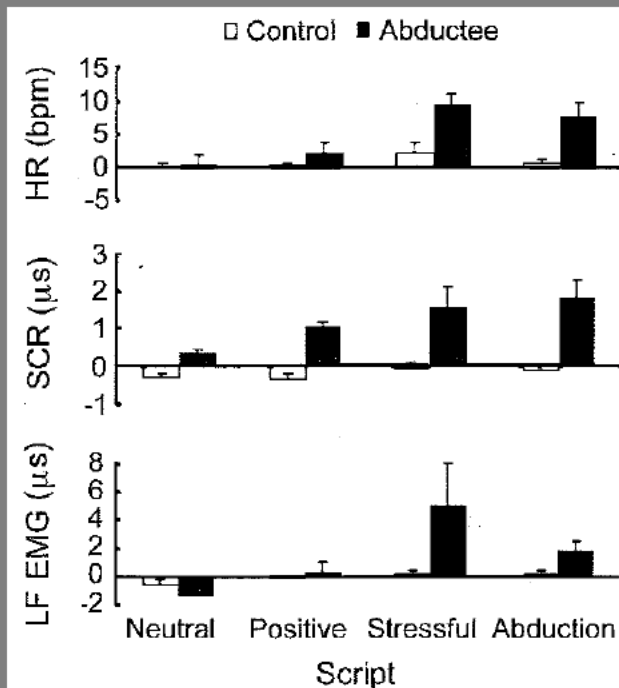
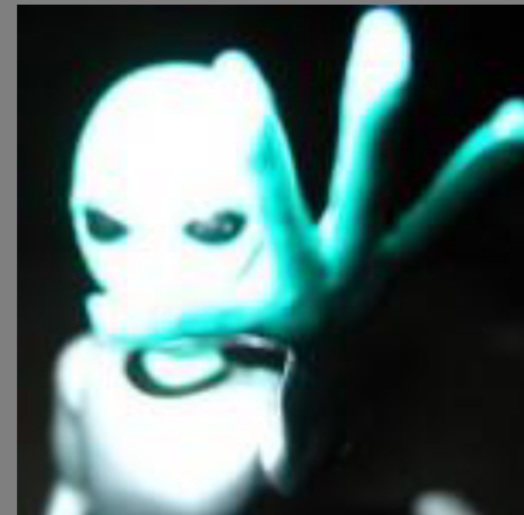
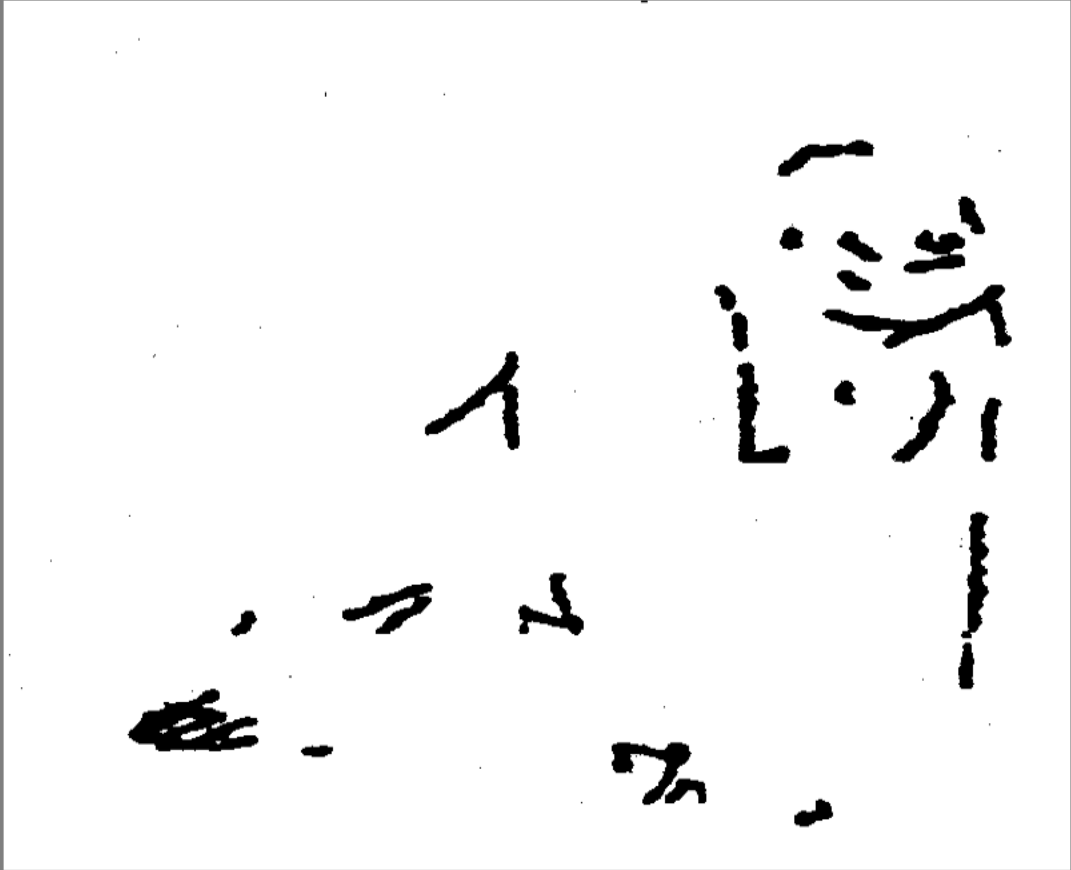
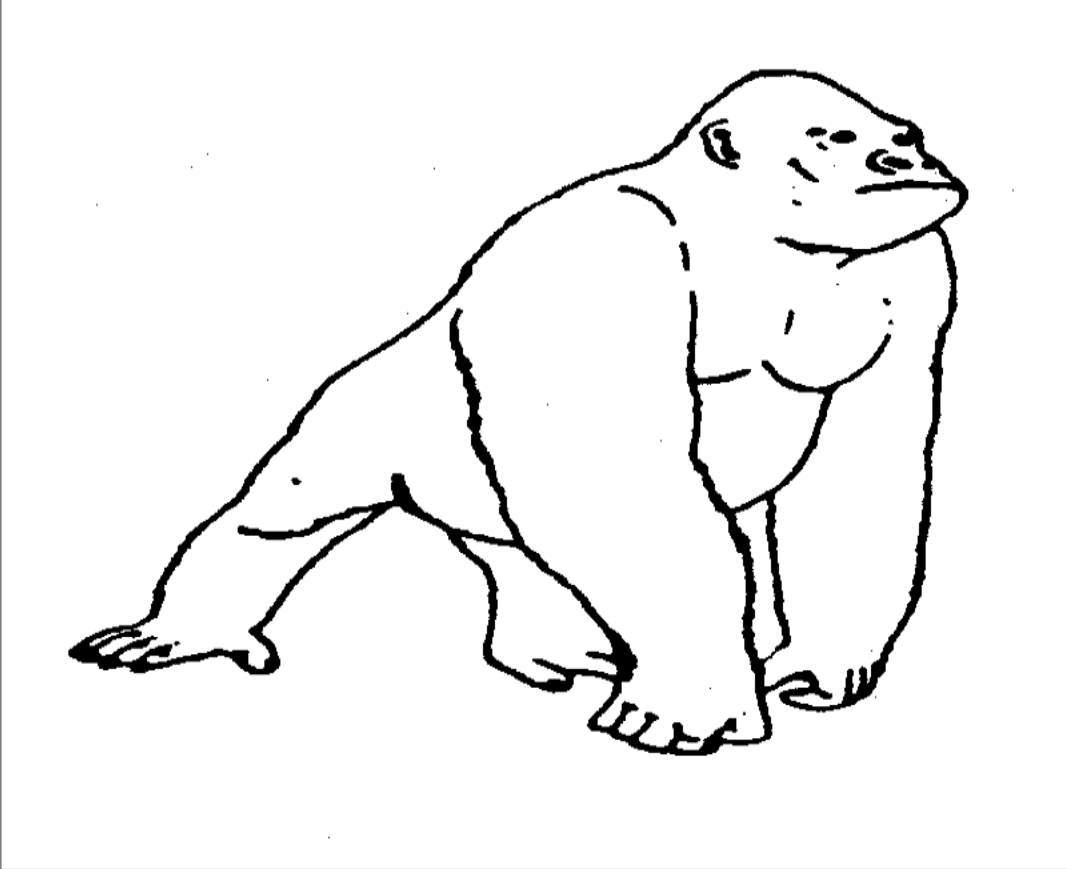

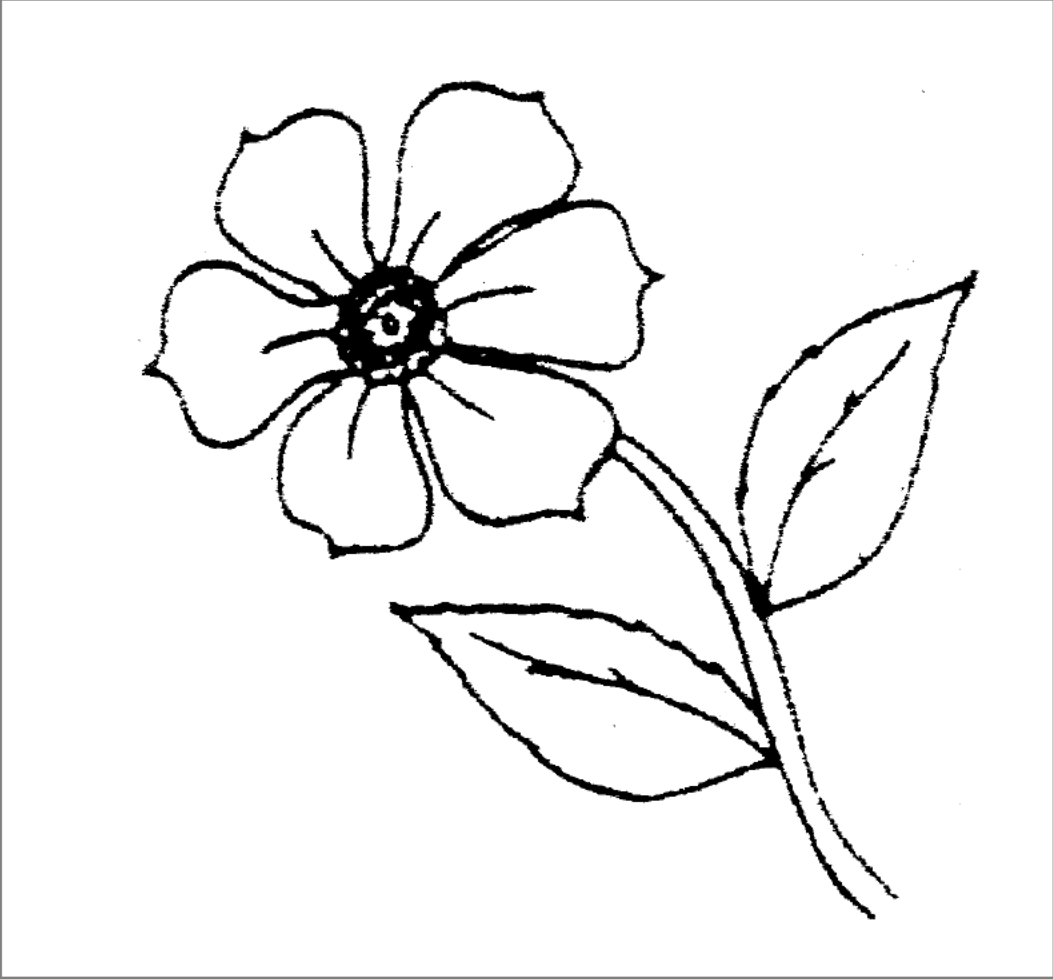
Fig. 1. Group mean (and standard error of the mean) heart rate (HR, top panel), skin conductance (SCR, middle panel), and left lateral frontalis electromyogram (LF EMG, bottom panel) responses during imagery of neutral, positive, stressful, and abduction (average of two scripts) scripts.

Inter-identiteit amnesie in DIS

- recall lijst A

groenten (bv paprika)

dieren (bv rups)

bloemen (bv roos)

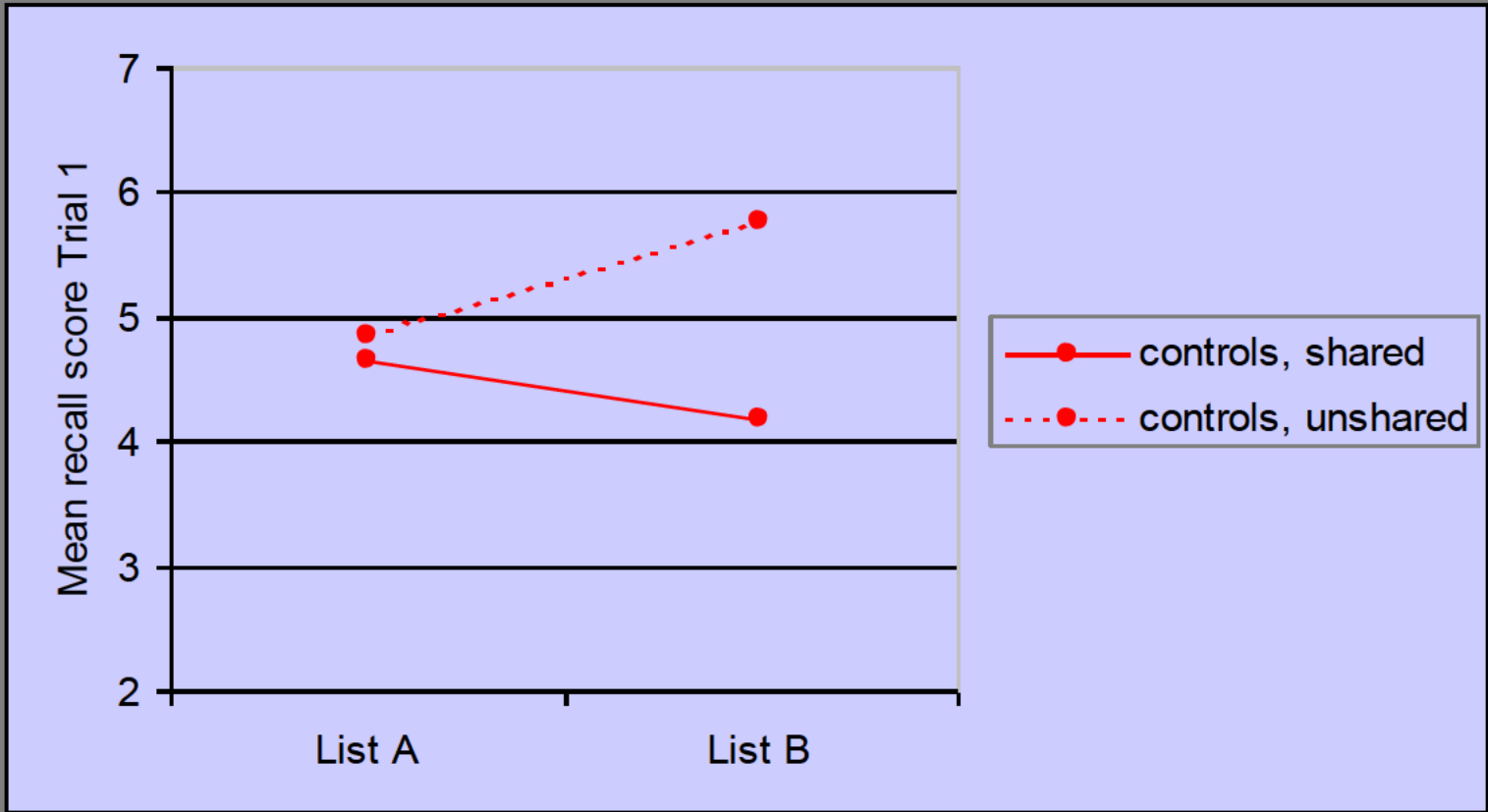
- recall lijst B (amnestische identiteit)

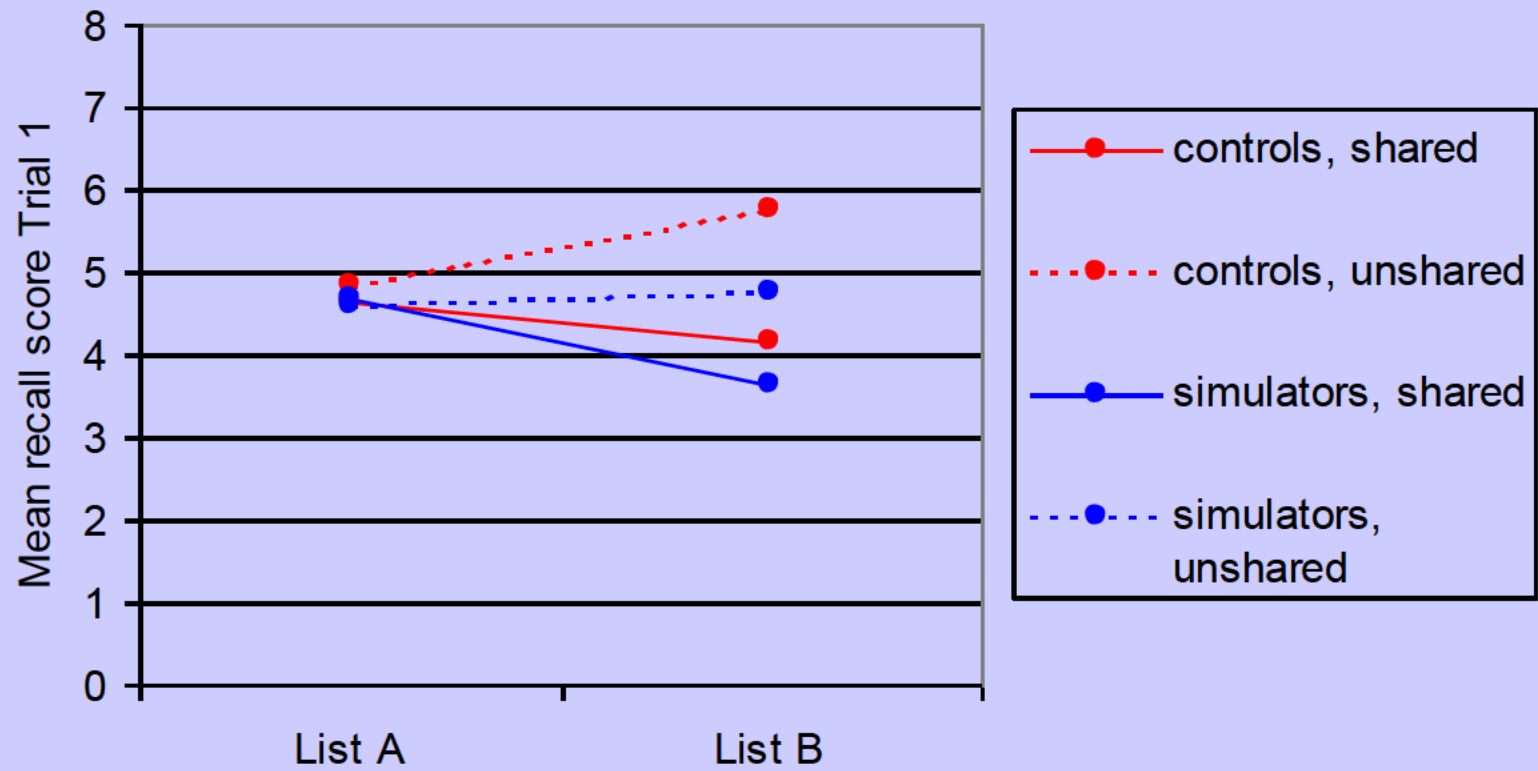
groenten (bv erwten)

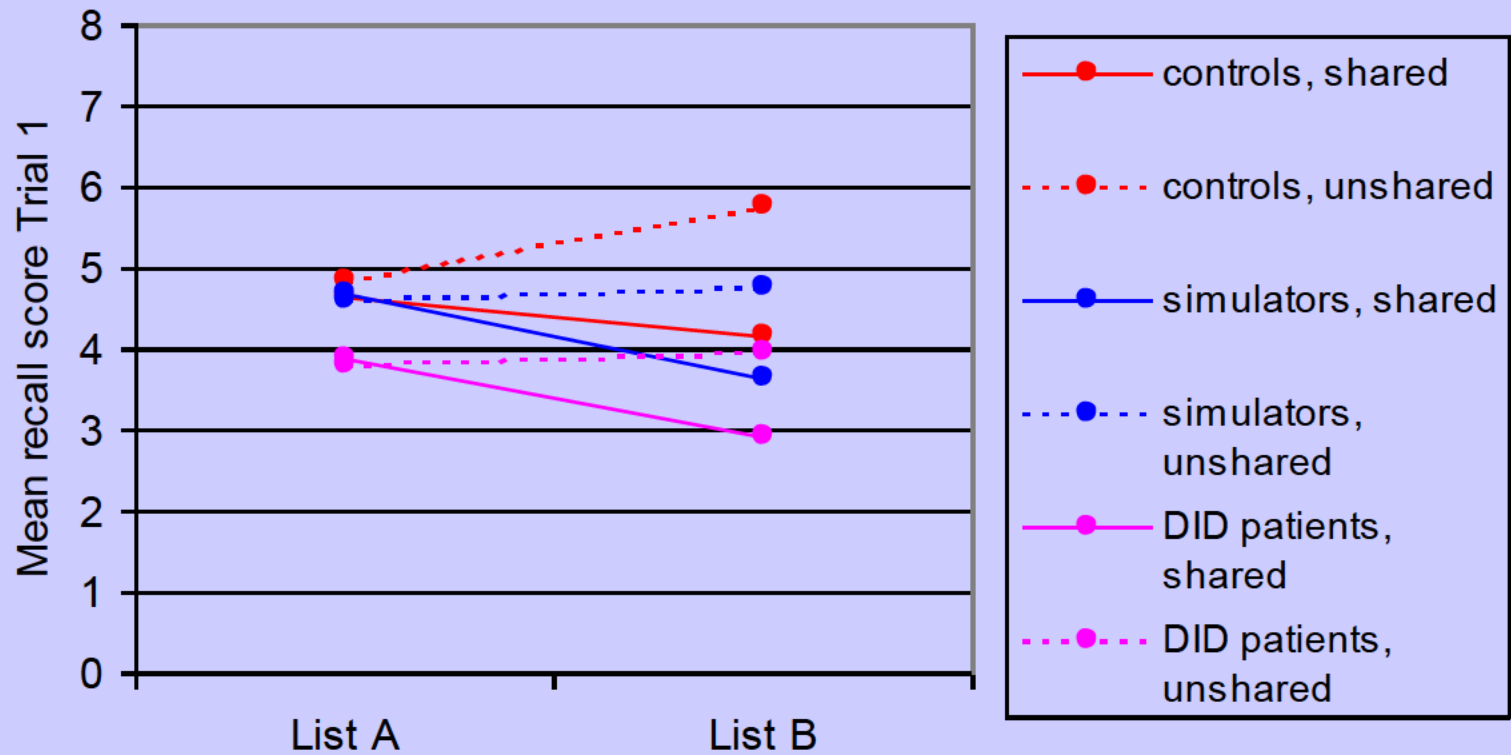
dieren (bv kameel)

meubels (bv bank)

Huntjens, R. J. C., Postma, A., Peters, M., Woertman, L., & Van der Hart, O. (2003). Interidentity amnesia for neutral, episodic information in dissociative identity disorder. *Journal of Abnormal Psychology, 112*, 290-297.

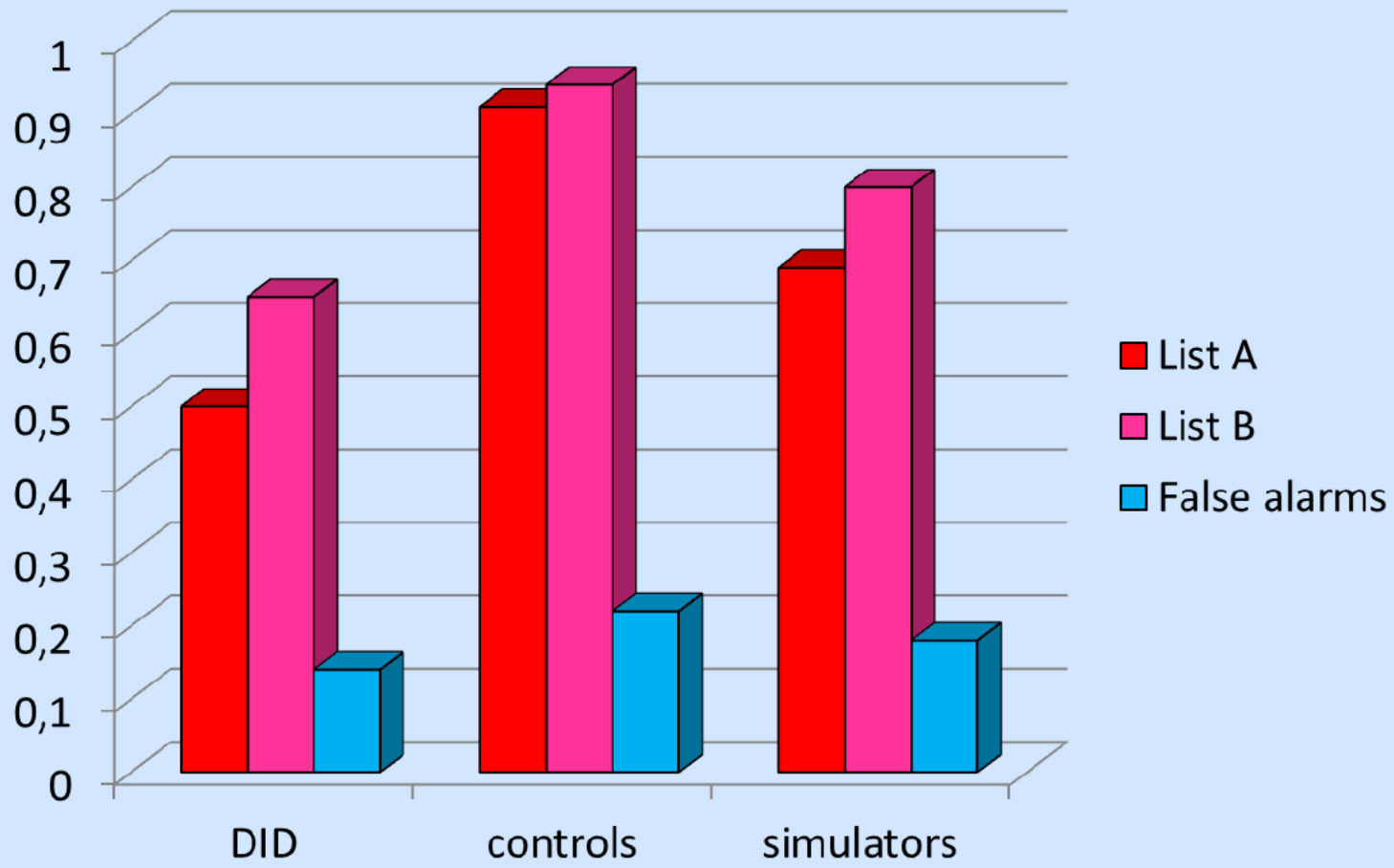

– Recognitie (amnestische identiteit):

- Alle woorden van beide lijsten
- Vermengd met distractors (nieuwe gelijkende woorden)

study 2: trauma-gerelateerde woorden

1

Lijst A:

- **trauma-gerelateerd**
 - “misbruik
- **Positieve controlewoorden**
 - muziek””
- **Neutrale controlewoorden**
 - “bladzijde”

Lijst B (amnestische identiteit):

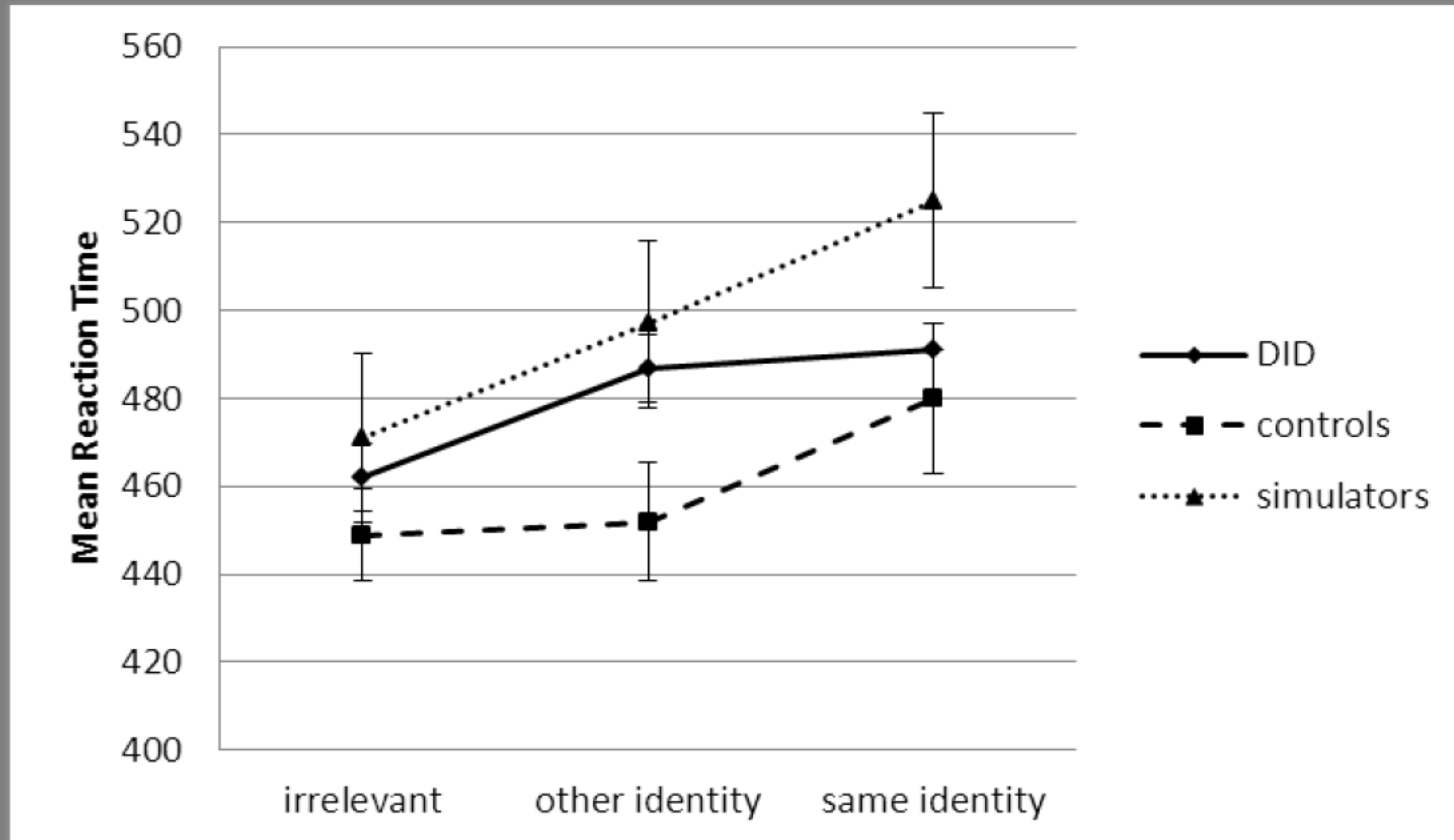
- **trauma-gerelateerd**
 - “pijn”
- **Positieve controlewoorden**
 - “bloesem”
- **Neutrale controlewoorden**
 - “wolk”

Huntjens, R. J. C., Peters, M., Woertman, L., & Van der Hart, O., & Postma, A. (2007). Memory transfer for emotionally valenced words between identities in dissociative identity disorder. *Behaviour Research and Therapy*, 45, 775-789.

Amnesie voor autobiografisch geheugen in DIS?

Huntjens, R. J. C., Verschuere, B., & McNally, R.J. (2012). Inter-identity autobiographical amnesia in patients with dissociative identity disorder. PLoS ONE, 7, e40580.

Figure 1. Mean reaction time for same identity, other identity, and irrelevant items for DID patients, control participants, and simulators.

Huntjens, R. J. C., Verschuere, B., & McNally, R.J. (2012).

Inter-identity autobiographical amnesia in patients with dissociative identity disorder. PLoS ONE, 7, e40580.

- Allen, J. J. B., & Movius, H. L., II. (2000). The objective assessment of amnesia in dissociative identity disorder using event-related potentials. *International Journal of Psychophysiology*, 38(1), 21-41. doi: 10.1016/S0167-8760(00)00128-8
- Eich, E., Macaulay, D., Loewenstein, R. J., & Dohle, P. H. (1997). Implicit memory, interpersonality amnesia, and dissociative identity disorder: Comparing patients with simulators. In J. D. Read, & D. S. Lindsay (Eds.), (pp. 469-474). New York, NY US: Plenum Press.
- Huntjens, R. J. C., Peters, M. L., Postma, A., Woertman, L., Effting, M., & van, d. H. (2005). Transfer of newly acquired stimulus valence between identities in dissociative identity disorder (DID). *Behaviour Research and Therapy*, 43(2), 243-255. doi: 10.1016/j.brat.2004.01.007
- Huntjens, R. J. C., Peters, M. L., Woertman, L., Bovenschen, L. M., Martin, R. C., & Postma, A. (2006). Inter-identity amnesia in dissociative identity disorder: A simulated memory impairment? *Psychological Medicine*, 36(6), 857-863. doi: 10.1017/S0033291706007100
- Huntjens, R. J. C., Peters, M. L., Woertman, L., van, d. H., & Postma, A. (2007). Memory transfer for emotionally valenced words between identities in dissociative identity disorder. *Behaviour Research and Therapy*, 45(4), 775-789. doi: 10.1016/j.brat.2006.07.001
- Huntjens, R. J. C., Postma, A., Hamaker, E. L., Woertman, L., Van, D. H., & Peters, M. (2002). Perceptual and conceptual priming in patients with dissociative identity disorder. *Memory & Cognition*, 30(7), 1033-1043. doi: 10.3758/BF03194321
- Huntjens, R. J. C., Postma, A., Peters, M. L., Woertman, L., & van, d. H. (2003). Interidentity amnesia for neutral, episodic information in dissociative identity disorder. *Journal of Abnormal Psychology*, 112(2), 290-297. doi: 10.1037/0021-843X.112.2.290
- Huntjens, R. J. C., Postma, A., Woertman, L., van, d. H., & Peters, M. L. (2005). Procedural memory in dissociative identity disorder: When can inter-identity amnesia be truly established? *Consciousness and Cognition: An International Journal*, 14(2), 377-389. doi: 10.1016/j.concog.2004.10.001
- Huntjens, R. J. C., Verschuere, B., & McNally, R. J. (2012). Autobiographical amnesia in patients with dissociative identity disorder. *PLoS ONE*, 7, e40580.
- Kong, L. L., Allen, J. J. B., & Glisky, E. L. (2008). Interidentity memory transfer in dissociative identity disorder. *Journal of Abnormal Psychology*, 117(3), 686-692. doi: 10.1037/0021-843X.117.3.686
- Silberman, E. K. (1985). Dissociative states in multiple personality disorder: A quantitative study. *Psychiatry Research*, 15(4), 253-260. doi: 10.1016/0165-1781(85)90062-9

Samenvatting

- geen bewijs voor inter-identiteit amnesie.
 - op expliciete en impliciete geheugentaken
 - voor zowel neutraal materiaal, trauma-gerelateerd materiaal, en autobiografische kennis

Meta-geheugen

- Ik denk dat het beter is om de pijnlijke dingen die ik in mijn leven heb meegemaakt, te vergeten
- Ik denk dat de gaten in mijn geheugen me beschermen
- Ik denk dat ik gek zou worden als ik me alle pijnlijke dingen in mijn leven kon herinneren
- Als ik mezelf zou toelaten te herinneren wat er allemaal gebeurd is in mijn leven, zou ik de controle verliezen

■ Autobiographical Memory Task

(AMT; Williams & Broadbent, 1986)

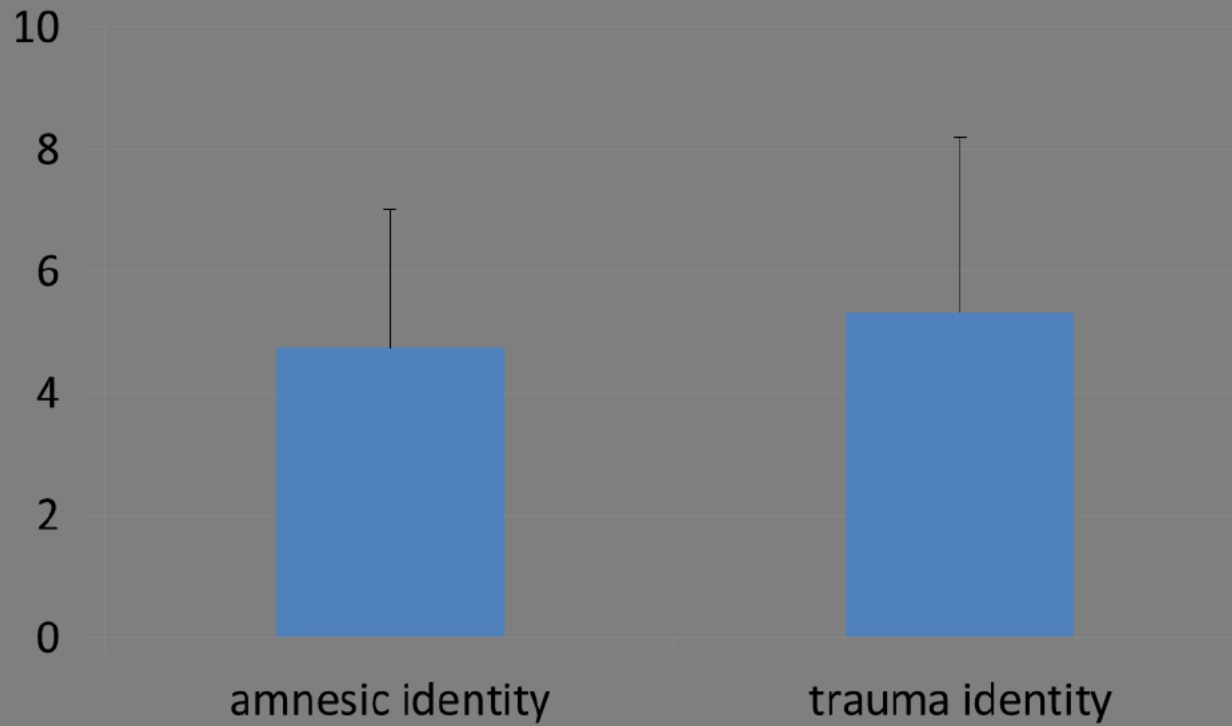
Gelukkig

Twée typen identiteiten:

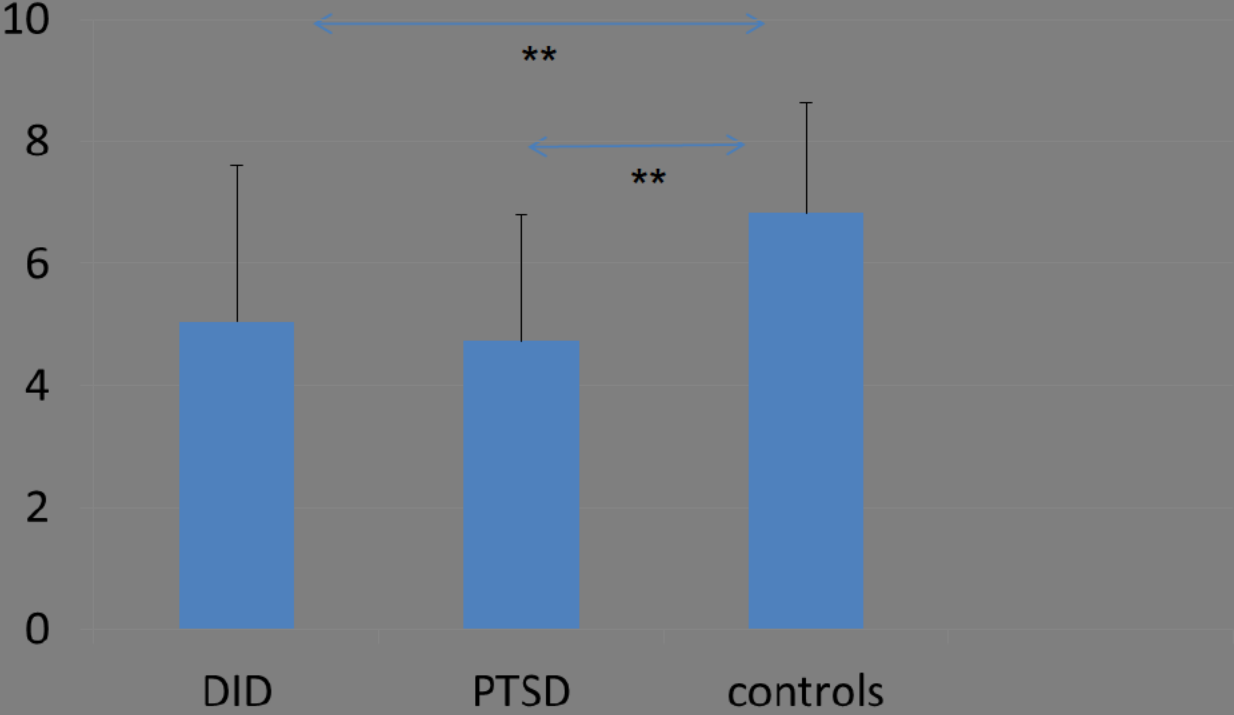
- Trauma identiteiten
- Amnestische identiteiten

number of specific memories

number of specific memories

Samenvatting

- zowel DIS en PTSS minder specifieke herinnering
- Dit geldt voor beide DIS identiteiten (dus geen verschil tussen identiteiten in specificiteit)
- CARFAX: vermijding

Documentaire “Niets is wat het lijkt”(2017)

Colet van der Ven & Sander Houwen in opdracht van Stichting alternatief beraad

- NL: Werkgroep ritueel misbruik (1994)
- NL: rapport Omstreden herinneringen (2004)
- GB: La Fontaine (1994) The extent and nature of organized ritual abuse: research findings
- NL: LEBZ, periode 1999-2013 21 zaken aspecten van ritueel misbruik, ondanks vaak uitvoerig onderzoek van politie is in geen van de zaken bewijs gevonden voor de beschuldigingen

Dank voor jullie aandacht!

